

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Haber-Yorum

Rusya'nın Özbekistan'da Bir Nükleer Enerji Santrali İnşa Etmesi Ülkenin Derin Enerji Sorunlarını Çözecek Mi?

Haber:

Özbekistan Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev ile Rusya Federasyonu Devlet Başkanı Vladimir Putin, Özbekistan'daki entegre nükleer güç santralının ilk enerji ünitesinin inşaat çalışmalarını başlatmıştır. (president.uz)

Yorum:

4 Haziran'da Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev, 29. St. Petersburg Uluslararası Ekonomik Forumu'na katılmak üzere Rusya'ya bir çalışma ziyareti gerçekleştirmiştir. Aynı gün, Rusya Devlet Başkanı Putin ile bir görüşme gerçekleştirmiş ve Özbekistan'daki nükleer güç santralının ilk enerji ünitesinin inşasının resmi başlama törenine katılmıştır. Resmi verilere göre bu büyük proje, Özbekistan'a nakit olarak 9,5 milyar Dolara mal olacak ve ülkenin elektrik enerjisi ihtiyacının yaklaşık %14–15'ini karşılayacaktır. Ayrıca düşük güçlü (RITM-200N) reaktörünün 2029 yılının sonunda devreye alınacağı ve santralin 2035 yılından itibaren tam kapasiteyle çalışacağı da açıklanmıştır.

Her şeyden önce Özbekistan tarihinde daha önce böylesine devasa ve astronomik rakamlara ulaşan bir projenin olmadığını özellikle belirtmek gerekir. Ancak şu bir gerçek ki; bu rakam sadece ilk hesaplamalardan ibaret olup rakamın boyutu kat be kat artabilir. Nitekim benzeri büyük enerji projelerine zaten birçok kez tanık olduk. Rusya Devlet Nükleer Enerji Şirketi Rosatom'un Genel Müdürü Aleksey Lihaçev, bu yılın Mart ayında yaptığı açıklamada, Özbekistan'da küçük bir nükleer santralin inşasının Rus şirketlerine 2 trilyon Ruble (mevcut döviz kuruna göre 27,7 milyar Dolar) tutarında siparişler sağlayacağını belirtmişti. Karşılaştırma yapmak gerekirse bu meblağ, yaklaşık olarak Özbekistan'ın devlet bütçesine denk gelmektedir.

İlginç olan ise, Özbek tarafının bu tür bir açıklamaya karşı herhangi bir tepki göstermemiş olmasıdır. Rakamlardaki bu devasa farklardan, Putin ve Özbek rejiminin, karşılıklı işbirliği yoluyla devlet bütçesini yağmalamayı ve halkımızın omuzlarına yeni borçlar yüklemeyi hedefledikleri açığa çıkmaktadır; zira resmi bilgilere göre, Rus tarafı Özbekistan'a nükleer enerji santral için uygun şartlarda bir ihracat kredisi verecektir. Bu da verilen kredi paralarının bizzat Rusya'da kalacağı, nükleer santral için reaktörleri, ekipmanları ve malzemeleri Özbekistan'a Rusya'nın tedarik edeceği ve böylece bu krediyle Özbekistan'ı borç yükü altına sokacağı anlamına gelmektedir. Bu plan, sömürgeci kafir devletlerin, teknoloji sağlama maskesi altında Özbekistan gibi zayıf ülkeleri borç batağına sürüklemek için kullandıkları klasik bir üsluptur.

Rusya açısından olana gelince; bu proje son derece önemlidir; zira Rusya sadece ekonomisini canlandırmak için çalışmayacak, aynı zamanda Orta Asya'nın kalbi sayılan Özbekistan için çok güçlü bir enerji bağımlılığı da gerçekleştirecektir. Bu nedenle Moskova, Özbekistan yönetimine uzun süredir bir nükleer enerji santrali projesini dayatmış ve nihayet sekiz yıl sonra bu projeyi uygulamaya başlamıştır. Bununla birlikte bu projeye ilgili tartışmalar henüz dinmiş değildir. Çünkü projenin maliyetinin yanı sıra yetkililer tarafından, bu projenin yeterliliği, güvenliği ve maliyetinin ne zaman karşılanacağı, gerçekten karşılayabilecek mi ve üreteceği enerjinin fiyatı ne olacak gibi sorulara ikna edici cevaplar verilmemektedir?...

Özetle, hükümet bu projeye ilgili olarak, "Özbekistan'ın enerji güvenliğini sağlamaya hizmet edecektir" şeklindeki alışıldık ve hazır söylemlerin ötesine geçememiştir; tam da bu nedenle, proje hakkındaki şüpheler ve tereddütler her geçen gün daha da artmaktadır.

Bu meseleye basit bir şekilde göz atmak bile, bir nükleer enerji santrali inşa etmenin, Özbekistan halkının on yıllardır yaşadığı enerji sorunlarına gerçek bir çözüm olmadığını, aksine genellikle Rusya'nın çıkarlarına hizmet ettiğini anlamak için yeterli olacaktır. Çünkü bu sorunlar, ülkemizin gerçekten enerji kaynaklarının eksikliğinden kaynaklanan doğal bir sorun değildir; aksine Özbekistan rejiminin "Ağabeyi Rusya'nın" her hareketini yakından takip etmesinin, yakıt ve enerji sektöründe ona olan güçlü bağımlılığının devam etmesinin ve aynı şekilde yerel simsarların, enerji kaynaklarını servetleri büyütmek için bir kaynağa dönüştürmesinin bir sonucudur.

Bu nedenle Müslüman halkımızın, bu sorunların tek doğru çözümünün, enerji sektörünün yönetimi ve kaynaklarının dağıtımında İslam'ın hükümlerinin uygulanması olduğunu idrak etmesi zaruridir. Bu bağlamda Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in şu meşhur hadisi bir temel teşkil etmektedir: **“مُؤْمِنُونَ شُرَكَاءُ فِي ثَلَاثَةٍ: فِي الْمَاءِ وَالْكَالِ وَالنَّارِ”** **“Müslümanlar üç şeyde ortaktırlar: Suda, merada ve ateşte.”** [Ebu Davud]

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan

İslam Ebu Halil - Özbekistan